

Opbrengstverwachting belangrijker

Voor Suiker Unie wordt een zo betrouwbaar mogelijke opbrengstprognose steeds belangrijker. Door de beperkte opslagcapaciteit van suiker, is het noodzakelijk om vroegtijdig een beeld te krijgen of er een kans bestaat dat de opslagcapaciteit ontoereikend is. Dit om op tijd maatregelen te kunnen nemen. Daarnaast is de opbrengstprognose belangrijk voor de planning van de af te zetten hoeveelheid quotumsuiker en surplussuiker.

Het maken van een betrouwbare opbrengstprognose is lastig, omdat er heel veel factoren zijn die invloed hebben op de suikerproductie in het veld. Van een aantal factoren, zoals de zaaidatum, is de invloed op de opbrengst redelijk bekend. Er zijn echter ook factoren die (vooraf) moeilijk zijn te kwantificeren, zoals bodemstructuur, bodemgezondheid en schade door droogte of wateroverlast. Het zal dan ook nooit mogelijk zijn om een exacte opbrengstprognose te maken.

Praktijkdag op Noordelijke klei

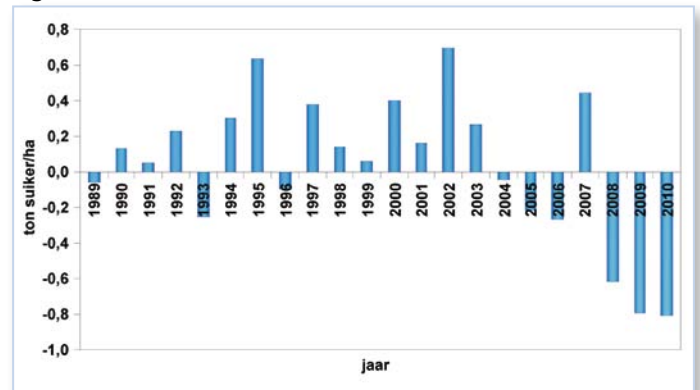
SPNA en IRS verzorgen op 30 juni 2011 de 'Praktijkdag suikerbieten en poot aardappelen Noordelijke klei' op proefboerderij Kollumerwaard te Munnekezijl. Bezoekers zien en horen het laatste nieuws rond de teelt van suikerbieten en poot aardappelen. Deze praktijkdag is bestemd voor akkerbouwers, loonwerkers en toeleveringsbedrijven. Uiteraard zijn ook andere belangstellenden van harte welkom.

De activiteiten vinden plaats op het terrein van proefboerderij Kollumerwaard, Hooge Zuidwal 1 te Munnekezijl van 9.30 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 17.00 uur. De voorlopige lijst van onderwerpen is:

1. rassenonderzoek suikerbieten;
2. bemestingsonderzoek in suikerbieten;
3. onderzoek naar bodem- en structuurverbetersaaiers;
4. demonstratie in suikerbieten van effect van versleten zaaischijven;
5. schadebeelden in suikerbieten;
6. vergelijking speciaal en standaardpillenzaad;
7. rijenbemesting in poot aardappelen;
8. bewaring en voorbehandeling van pootgoed;
9. demonstratie spuittechniek.

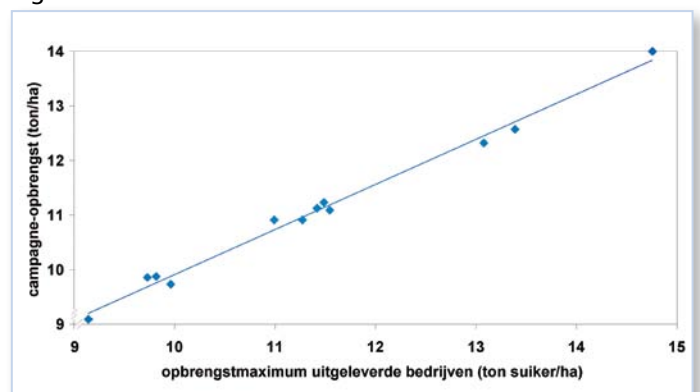
Excursiewagens zullen de bezoekers langs de diverse veldproeven vervoeren. Bij elke proef zal een medewerker van IRS, SPNA of een andere deskundige een korte toelichting geven. In en voor de schuur staan stands van diverse bedrijven, waar bezoekers een kijkje kunnen nemen. De toegang is gratis, evenals de koffie en thee. Voor meer informatie zie www.irs.nl/pagina.asp?p=2583.

Figuur 1

Afwijkingen van de opbrengstprognoses (berekend door groeimodellen) ten opzichte van de werkelijke campagneopbrengsten. Vooral de laatste jaren was de werkelijke opbrengst hoger.

Figuur 2

Als de campagne enkele weken bezig is, zijn de opbrengsten van 'uitgeleverde' bedrijven een goede informatiebron voor de prognose van de campagneopbrengst. Op basis van deze gegevens is een opbrengstcurve te berekenen. Het maximum van de curve heeft een goede relatie met de eindopbrengst.

Betrouwbaarheid neemt toe in de tijd

Vanaf de start van het teeltseizoen worden opbrengstprognoses gedaan. De manier waarop deze tot stand komen wijzigt en de betrouwbaarheid ervan neemt toe gedurende het seizoen. Vanaf de zaaidatum vormen groeimodellen de belangrijkste informatiebron. Met behulp van deze modellen stelt Suiker Unie samen met IRS vanaf eind juli, begin augustus tweewekelijks een nieuwe opbrengstprognose vast. Als de campagne een aantal weken bezig is, wordt de informatie van telers die al hun bieten hebben geleverd (de 'uitgeleverde' bedrijven), steeds belangrijker.

Van groeiverloop naar groeimodellen

De Nederlandse suikerindustrie deed samen met het IRS tot midden jaren negentig jaarlijks onderzoek naar het groeiverloop van de bieten. Op basis daarvan bracht het IRS een opbrengstprognose uit. Op het laatst bemonsterde de Agrarische Dienst hiervoor periodiek 250 percelen verspreid over het land. Vanaf 1996 is dit groeiverlooponderzoek geheel vervangen door groeimodellen. De betrouwbaarheid van deze modellen was minimaal gelijk aan die van het groeiverloop, maar veel minder arbeidsintensief en dus goedkoper.

De datum waarop het gewas sluit geeft al een eerste indicatie van de eindopbrengst

De groeimodellen maken gebruik van de gemiddelde zaaidata per regio. Met behulp van dagelijkse weerdata, zoals instraling, temperatuur, neerslag en verdamping, berekent het groeimodel per dag de ontwikkeling en groei van het suikerbietengewas. De door de modellen berekende suiker- en wortelproductie tot eind oktober worden op basis van historische gegevens vertaald naar campagneopbrengsten.

Groeimodellen lopen achter

Na 2007 is de campagneopbrengst door de groeimodellen behoorlijk onderschat (figuur 1). Grote vraag is wat hiervan de oorzaak is. Hoewel hierover het laatste woord nog niet is gezegd, kan wel een aantal mogelijke factoren worden genoemd:

- inzet van nieuwe (productievere) rassen met resistentie tegen bietenmoeheid (witte bietencystealtjes);
- verlenging groeiseizoen door opwarming;
- een adequate bestrijding van bladschimmels;
- naar achteren verschuiven van gemiddelde rooidatum, waardoor een deel van de suikerbieten langer doorgroeit;
- verschuiving van de bietenteelt naar de gemiddeld betere telers en daarnaast teelt op grotere percelen, waardoor minder kant- en randverliezen;
- verbeteren en wijzigen rooitechniek, waardoor lagere rooiverliezen en minder te diep gekopte bieten.

Diverse van de hier genoemde factoren spelen vooral tijdens het laatste deel van het groeiseizoen of hebben invloed op de oogstverliezen. Op basis van de gegevens van datum sluiting gewas uit Unitip kan worden geconcludeerd dat de groeimodellen de eerste fase van het groeiseizoen nog steeds goed berekenen. Verbetering van de modellen moet dan ook vooral worden gezocht in de laatste fase van het groeiseizoen en in de vertaalslag van de berekende productie op 21 oktober naar de campagneopbrengst.

'Uitgeleverde' bedrijven verbeteren prognose

Bij het bijstellen van de opbrengstverwachting wordt al vele jaren gebruik gemaakt van de resultaten van de bedrijven die al hun bieten hebben geleverd (de 'uitgeleverde' bedrijven). De laatste jaren is door Suiker Unie een nieuwe methode ontwikkeld waarmee op basis van de resultaten van deze bedrijven een betrouwbaardere opbrengstverwachting kan worden berekend. Vanaf de start van de campagne wordt de gemiddelde polsuikeropbrengst berekend. Na een aantal weken zijn er voldoende waarden beschikbaar om een opbrengstcurve over de hele campagne te kunnen berekenen. Tussen het maximum van deze curve en de werkelijke campagneopbrengst bestaat een zeer goede correlatie, zoals te zien is in figuur 2. Het maximum van de curve geeft dus een heel betrouwbare indicatie van de te verwachten opbrengst.

Teun Schiphouwer (Suiker Unie) en
Noud van Swaaij (IRS)

Praktijktraining voor chauffeurs bietenrooiers

Om het rooiresultaat verder te verbeteren organiseren CUMELA Nederland en IRS een TOP-praktijktraining voor bietenrooiermachinisten op 30 augustus 2011. Tijdens de rooiertest van Beet Europe 2010 werden de verschillen vooral gemaakt door de juiste instellingen op het testperceel en het attent reageren van de chauffeur. De machinist bepaalt namelijk in sterke mate de kwaliteit van het rooiwerk, zo bleek ook weer uit de resultaten van de rooidemo. Een machinist die kwaliteit levert en dit weet uit te leggen aan de bietenteler, is de beste reclame voor de loonwerker en levert de teler geld op.

Opleidingsdag 30 augustus 2011

De dag is bestemd voor alle in loonwerk bietenrooiende chauffeurs, dus **ook niet-CUMELA-leden** kunnen zich aan-

melden. De training vindt plaats op dinsdag 30 augustus 2011 op PPO-locatie Lelystad (Edelhertweg 1, 8219 PM Lelystad) van 9.30-17.00 uur.

De vier merken met het grootste marktaandeel in Nederland hebben hun medewerking toegezegd. Agrifac, Grimme, Holmer en Vervaet zullen aanwezig zijn met eigen technische mensen en een eigen merk rooier.

Er is maar beperkt ruimte. Per machine is ruimte voor maximaal twaalf machinisten: dus wie het eerst komt, het eerst maalt!

Meer informatie over deze training kunt u vinden op www.irs.nl/pagina.asp?p=2612. Aanmelden kan tot 12 augustus 2011 bij CUMELA Nederland, Marije Aerts, fax: 033 247 49 01, e-mail: maerts@cumela.nl.